

Motion till riksdagen 2021/22:3854

av **Eva Lindh m.fl. (S)**

Förändring av skolvalssystemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skolvalssystemet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Friskolereformen som genomfördes år 1992 handlade om marknadsliberala värderingar. Trots att bland andra OECD varnade för konsekvenserna av reformen genomfördes den utan krav på uppföljning eller utvärdering.

Nu, nästan 30 år efter genomförandet, kan vi se konsekvenserna i den vardag som våra elever och skolpersonal befinner sig i. Marknadiseringen av skolan har inneburit svårigheter för skolan att uppnå sitt kunskapsuppdrag och en skola för alla.

Segregationen och skillnaderna i kunskap har ökat dramatiskt. Den bristande likvärdigheten har inneburit stora problem och 16 500 elever lämnade förra året grundskolan utan behörighet till gymnasiet.

Friskolor får idag samma ersättning som kommunala skolor – trots att kommunala skolor har ett större ansvar. Kommuner har, till skillnad från friskolor, genom skolpliktsansvaret en lagstadgad skyldighet att erbjuda alla barn i kommunen en plats. Friskolor överkompenseras och vinster försvinner till skolkoncerner vilket leder till att resurser inte används på bästa sätt för en förbättrad skola för eleverna. Skolvalet ska bli rättvist för alla elever med gemensam antagning och rättvisa urvalsregler.

Vi kan konstatera att marknadslösningarna på skolans område inte är förenliga med en jämlik skola för alla.

Nu krävs en förändring. Från orättvist resursfördelningssystem till att resurser fördelas efter behov. Från ett kravlöst godkännande av fristående skolor med vinstintresse till skärpta krav där resurserna stannar i verksamheten för elevernas bästa. Från orimliga antagningssystem till rättvist skolval med en modell som har hänsyn till närhet och mångfald. Från sekretessbelagda uppgifter om hur skolan lyckas nå målen till öppna system.

Vi måste vända utvecklingen och bryta skolsegregationen. Samhället ska styra skolans utveckling, inte marknaden.

Eva Lindh (S)

Teresa Carvalho (S)

Johan Andersson (S)

Johan Löfstrand (S)

Mattias Ottosson (S)